

КРЕМЕНЕЦЬКИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія соціально-економічних дисциплін

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник директора з навчально-виробничої роботи

_____ Цісарук В.Ю.

"__" _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Громадянська освіта

спеціальність

193 Геодезія і землеустрій

205 Лісове господарство

галузь знань

19 Архітектура і будівництво

20 Аграрні науки та продовольство

Освітня програма

Геодезія і землеустрій

Обробка деревини

Форма навчання Денна

Кременець - 2022 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Громадянська освіта» для студентів 2 курсу 23, 28 груп спеціальність

193 Геодезія і землеустрій 205 Лісове господарство **галузь знань** 19 Архітектура і будівництво 20 Аграрні науки та продовольство **освітня програма** Геодезія і землеустрій Обробка деревини

Розробник: **Михальчук Т.М.**

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії соціально-економічних дисциплін

Протокол від " ____ " _____ 2022 року № ____

Голова циклової комісії _____ Каленюк С.М.

" ____ " _____ 2022 року

Схвалено методичним об'єднанням Кременецького лісотехнічного фахового коледжу

Протокол від " ____ " _____ 2022 року № ____

Методист _____ Дроздова Е.Л.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2,3	Галузь знань <u>193 Геодезія і землеустрій</u> <u>205 Лісове господарство</u>	Нормативна навчальна дисципліна
Тематичних контролів - 5		Рік підготовки: 2-й
Контрольна робота - 2		
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Лекції : 56год.
Загальна кількість годин –70 аудиторних –70год	Освітня програма <u>Геодезія і землеустрій</u> <u>Обробка деревини</u>	Практичні, семінарські: 14год
Тижневих годин для денної форми навчання: 4год		Лабораторні:
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>фаховий молодший бакалавр</u>	Самостійна робота:
		Індивідуальні завдання: ----
		Вид контролю –залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою громадянської освіти є цілеспрямована підготовка молоді до ефективного функціонування в системі демократичних суспільних відносин на основі соціальної взаємодії, громадянської участі та відповідальності.

Мета реалізується через виконання таких **завдань**:

- 1) розвиток вільної особистості, яка визнає загальнолюдські та національні цінності, приналежність до української політичної нації, керується у власній поведінці моральноетичними критеріями та почуттям відповідальності;
- 2) розвиток громадянської свідомості особистості, яка поцінує злагоду в суспільстві, почуття патріотизму та приналежність до свого народу, спільні історичні, політичні та культурні цінності своєї держави;
- 3) виховання поваги до людської гідності й дотримання прав людини, демократичних цінностей, верховенства права, справедливості, неупередженості, рівності;
- 4) формування громадянської компетентності студента, виявами якої є активна громадянська позиція, здатність відповідально реалізовувати свої права та обов'язки в конкретній ситуації, налагоджувати соціальне партнерство та конструктивну взаємодію;
- 5) виховання толерантності, інклюзії та поваги до культурного різноманіття, різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми для досягнення суспільно значущих цілей;
- 6) розвиток політичної, правової, економічної, соціальної, культурної, медійної грамотності студента, гнучкості й адаптивності, комунікабельності, готовності до співпраці, здатності розв'язувати конфлікти й запобігати дискримінації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття та категорії дисципліни «Громадянська освіта»;
- найсуттєвіші ознаки правової держави, громадянської позиції та основ економіки;
- основні ознаки сучасного політичного життя країни;
- соціальний стан сучасного суспільства та зміст цивілізаційних відносин.

вміти:

- активно застосовувати теоретичні знання, власну духовність, особисту віру для аналізу, узагальнення й оцінки особистісних і суспільних явищ, пошуку обґрунтованих рішень у процесі навчання та іншої діяльності, відстоюючи водночас свої переконання, життєву позицію;
- самостійно робити висновки особисто для себе, використовуючи їх згідно з власними потребами;
- грамотно працювати з літературою, самостійно збагачувати свій творчий потенціал, застосовувати прогресивні методи оволодіння світоглядною культурою;
- орієнтуватися в періодичній інформації законотворчого напрямку. Відбирати з цієї інформації найголовніше і систематизувати її;
- готувати виступи на правову тематику (конференція, диспут, наукове повідомлення, рецензія, доповідь), застосовуючи знання з курсу «Громадянська освіта».

3. Програма навчальної дисципліни

1. Тема 1. Що таке ідентичність?
2. Тема 2. Соціалізація особистості
3. Практична робота №1 Що означає бути українцем в часи збройної агресії проти України.
4. Тема 3. Людська гідність і права людини
5. Тема 4. Еволюція прав людини. Людина і держава
6. Тема 5. Права дитини Механізми захисту прав людини і прав дитини
7. Практична робота №2 Як звертатися до Європейського Суду з прав людини.
8. Тема 6. Соціокультурна багатоманітність. Ефективна комунікація
9. Тема 7. Стереотипи та упередження. Дискримінація. Конфлікти.
10. Практична робота №3 Як поводитися в конфліктних ситуаціях.
11. Тема 8. Демократична держава
12. Тема 9. Громадянське суспільство Громада. Громадянська участь у житті суспільства
13. Тема 10. Коледж – простір демократії
14. Тема 11. Дитячі й молодіжні громадські об'єднання
15. Практична робота №4 Організація і проведення загального-коледжівського громадського опитування
16. Тема 12. Комунікація, інформація, медіа
17. Тема 13. Медіа і демократія.
18. Тема 14. Свобода, етика і відповідальність
19. Тема 15. Маніпулятивний вплив медіа. Критичне сприйняття та протидія маніпуляціям мас-медіа
20. Тема 16. Інтернет
21. Практична робота №5 Як розпізнати маніпуляції та захиститись від них.
22. Тема 1. Соціальні цілі економіки
23. Тема 2. Сталий розвиток
24. Тема 3. Ринкова економіка
25. Тема 4. Економіка домогосподарства
26. Тема 5. Підприємництво
27. Тема 6. Ринок праці
28. Тема 7. Лобіювання інтересів та корупція
29. Практична робота №6 Як планувати і витратити родинний бюджет.
30. Тема 8. Інтеграція та глобалізація

31. Тема 9. Міжнародні відносини та міжнародне право
32. Тема 10. Україна – член європейського та світового співтовариства
33. Практична робота №7 Глобальні проблеми сучасності
34. Підсумкове узагальнююче заняття

4. Структура навчальної дисципліни

Форма підсумкового контролю – залік

№ за ня тт я	Тема	Всього годин	В тому числі			Індивідуальна робота студента	Консультації групові	Індивідуальні консультації	Обов'язкові контрольні роботи	Форми самостійної роботи
			лекції та комбіновані заняття	Семинар., практичні заняття	Самост. робота студ.					
1	Тема 1. Що таке ідентичність?	2	2							Робота з законодавством, додатковою літературою, підручником. Реферативна робота. Робота з Інтернетом
2	Тема 2. Соціалізація особистості	2	2							
3	Практична робота №1 Що означає бути українцем в часи збройної агресії проти України.	2		2						
4	Тема 3. Людська гідність і права людини	2	2					ТК№1		
5	Тема 4. Еволюція прав людини. Людина і держава	2	2							
6	Тема 5. Права дитини Механізми захисту прав людини і прав дитини	2	2							
7	Практична робота №2 Як звертатися до Європейського Суду з прав людини.	2		2						
8	Тема 6. Соціокультурна багатоманітність.Ефективна комунікація	2	2							
9	Тема 7. Стереотипи та упередження. Дискримінація. Конфлікти.	2	2					ТК№2		
10	Практична робота №3 Як поводитися в конфліктних ситуаціях.	2		2						
11	Тема 8. Демократична держава	2	2							
12	Тема 9. Громадянське суспільство Громада. Громадянська участь у житті суспільства	2	2							
13	Тема 10. Коледж – простір демократії	2	2							
14	Тема 11. Дитячі й молодіжні громадські об'єднання	2	2							

15	Практична робота №4 Організація і проведення загально-коледжівського громадського опитування	2		2						
№ за ня ття	Тема	Всього годин	В тому числі			Індивіду- альна робота студента	Консуль- тації групові	Індивіду- альні консультації	Обов'язков і контрольні роботи	Форми самостійної роботи
			лекції та комбінован і заняття	Семінар., практичні заняття	Самост. робота студ.					
16	Тема 12. Комунікація, інформація, медіа									
17	Тема 13. Медіа і демократія.	2	2							
18	Тема 14. Свобода, етика і відповідальність	2	2						ТК№3	
19	Тема 15. Маніпулятивний вплив медіа. Критичне сприйняття та протидія маніпуляціям мас-медіа	2	2							
20	Тема 16. Інтернет	2	2							
21	Практична робота №5 Як розпізнати маніпуляції та захиститись від них.	2		2						
22	Тема 1. Соціальні цілі економіки	2	2							
23	Тема 2. Сталий розвиток	2	2							
24	Тема 3. Ринкова економіка	2	2						ТК№4	
25	Тема 4. Економіка домо-господарства	2	2							
26	Тема 5. Підприємництво	2	2							
27	Тема 6. Ринок праці	2	2							
28	Тема 7. Лобювання інтересів та корупція	2	2							
29	Практична робота №6 Як планувати і витратити родинний бюджет.	2		2						
30	Тема 8. Інтеграція та глобалізація	2	2						ТК №5	
31	Тема 9. Міжнародні відносини та міжнародне право	2	2							
32	Тема 10. Україна – член європейського та світового співтовариства	2	2							
33	Практична робота №7 Глобальні проблеми сучасності	2		2						
34	Підсумкова контрольна робота	2	2						ПКР	
35	Підсумкове узагальнююче заняття	2	2							
Всього		70	56	14			4			

5. Лекції, семінарські, лабораторні, практичні

№ заняття	К-сть годин	Тип заняття	Тема заняття	План заняття	Форми поточного контролю	Між предметні зв'язки	Список рекомендованої літератури
Основи права							
1	2	Лекція	Тема 1. Що таке ідентичність?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ідентичність та її види. 2. Громадянська ідентичність. 3. Змінний характер ідентичності. 4. Самовизначення. Ідентифікація. 5. Особиста гідність.Совість. 6. Самореалізація і розвиток. 7. Індивідуальність особистості. 8. Життєві цінності й пріоритети. 9. Активна громадянська позиція. 10.Мобільність і адаптивність людини. 11. Креативність. 	Індивідуальне опитування	Соціологія Культурологія	Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини.
2	2	Лекція	Тема 2. Соціалізація особистості	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття соціалізації. 2. Етапи та суб'єкти соціалізації. 3. Соціалізація як ресурс формування громадянської ідентичності. 4. Соціалізація в сім'ї. 5. Соціалізація серед однолітків. 6. Молодіжні субкультури. 7. Партнерські стосунки в сім'ї. 8. Трансформація моделей сім'ї. 	Індивідуальне опитування	Соціологія Культурологія	Інтернет Громадянськаосвіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
3	2	Практична робота	Практична робота №1 Що означає бути українцем в часи збройної агресії проти України.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що означає бути українцем, патріотом? 2. Які права людини порушено в часи збройної агресії? 3. Моя роль та позиція під час збройної агресії росії проти України. 	Перевірка звітів з ПР, контрольні запитання	Соціологія Культурологія	Інтернет Громадянськаосвіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк

№ заняття	К-сть годин	Тип Заняття	Тема заняття	План заняття	Форми поточного контролю	Між предметні зв'язки	Список рекомендованої літератури
4	2	Лекція	Тема 3. Людська гідність і права людини в умовах збройного конфлікту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття людської гідності. 2. Людська гідність – основа природного права. 3. Рівноправність. 4. Охорона й захист людської гідності. 	ТК№1	Економіка, культурологія, історія	Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини
5	2	Заняття з формування нових знань	Тема 4. Еволюція прав людини. Людина і держава	<ol style="list-style-type: none"> 1. Природа прав людини. 2. Основоположні права і свободи людини. 3. Покоління прав людини. 4. Класифікація прав людини. 5. Борці за права людини. 6. Майбутнє прав людини. 7. Взаємовідносини «людина – держава». 8. Верховенство права. 9. Права і свободи людини та відповідальність держави за їх дотримання, гарантування та захист. 10. Позитивні і негативні зобов'язання держави 	Індивідуальне опитування	Економіка, культурологія, історія	Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини
6	2	Заняття з формування нових знань	Тема 5. Права дитини в умовах збройного конфлікту. Механізми захисту прав людини і прав дитини	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття прав дитини. 2. Конвенція ООН про права дитини. Захист прав дитини. 3. Порушення прав людини. 4. Поняття механізмів захисту прав людини. 5. Міжнародні та європейські стандарти захисту прав людини. 6. Національні механізми захисту прав людини, їх класифікація. 7. Правозахисні організації. 	Експрес контроль	Економіка, культурологія, історія	Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини

№ заняття	К-сть годин	Тип Заняття	Тема заняття	План заняття	Форми поточного контролю	Між предметні зв'язки	
7	2	Практична робота	Практична робота №2 Як звертатися до Європейського Суду з прав людини.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Які права можна відстояти в Європейському суді 2. Як подати петицію до європейського суду 	Перевірка звітів з ПР, контрольні запитання	Економіка, культурологія, історія	<i>Декларація ООН з освіти та виховання в області прав людини /</i>
8	2	Заняття з формування нових знань	Тема 6. Соціокультурна багатоманітність. Ефективна комунікація	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття суспільства. 2. Соціальна структура суспільства. 3. Соціальна згуртованість, солідарність і відповідальність. 4. Соціальні цінності. 5. Гендерна, етнічна, конфесійна різноманітність. 6. Рівність. 7. Роль спілкування в житті людини й суспільства. 8. Вербальна й невербальна комунікація 	Складання презентацій рефератів Індивідуальне опитування	Економіка, культурологія, історія	<i>Декларація ООН з освіти та виховання в області прав людини /</i>
9	2	Заняття з формування нових знань	Тема 7. Стереотипи та упередження. Дискримінація. Конфлікти.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття стереотипів і упереджень. 2. Забобони. 3. Шляхи подолання стереотипів. 4. Поняття дискримінації. Основні форми та прояви дискримінації. 5. Толерантність та інклюзія. 6. Поняття конфлікту та його види. Стадії конфлікту. 7. Способи подолання конфліктів. 8. Переговори і медіація. 9. Консенсус і компроміс. 	ТК№2	Економіка, культурологія, історія	Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини
№ заняття	К-сть годин	Тип Заняття	Тема заняття	План заняття	Форми поточного контролю	Між предметні зв'язки	Список рекомендованої літератури

10	2	Практична робота	Практична робота №3 Як поводитися в конфліктних ситуаціях.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке конфлікт і чи можна його розв'язати? 2. Якими є найпоширеніші причини конфліктів? 3. Які наслідки конфлікту? 	Перевірка звітів з ПР, контрольні запитання	Економіка, культурологія, історія, психологія	<i>Декларація ООН з освіти та виховання в області прав людини /</i>
11	2	Заняття з формування нових знань	Тема 8. Демократична держава	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення і зміст демократії, її цінності. Демократичні інститути. 2. Конституція та її призначення. 3. Законодавча, виконавча та судова влада в демократичних країнах. 4. Принципи виборчого права. Етапи виборчого процесу. 5. Роль політичних партій в розвитку демократії. 6. Правовий статус політичних партій в Україні. 7. Діяльність та вплив політичних партій на демократію. 8. Громадські організації: правовий статус, діяльність та вплив на демократію. 	Усне опитування	Економіка, культурологія, історія	Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини
12	2	Заняття з формування нових знань	Тема 9. Громадянське суспільство Громада Громадянська участь у житті суспільства	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття громадянського суспільства та його функції 2. Роль громадян у становленні й функціонуванні громадянського суспільства. 3. Громадянське суспільство та правова держава. 4. Поняття громади, її роль в житті людини, суспільства, держави. 5. Реалізація та захист громадою своїх прав і законних інтересів. 6. Вплив громадян на вирішення проблем громади. Роль громадянина у демократизації суспільства. 7. Демократичний громадянин. 8. Культура громадянськості, активна громадянська позиція. 9. Волонтерство 	Усне опитування	Економіка, культурологія, історія	Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини
№ заняття	К-сть годин	Тип заняття	Тема заняття	План заняття	Форми поточного контролю	Між предметні зв'язки	Список рекомендованої літератури

13	2	Заняття з формування нових знань	Тема 10. Коледж – простір демократії	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коледжівська громада. 2. Взаємодія студентів, викладачів, батьків, адміністрації. 3. Врядкування та управління навчальним закладом. 4. Принципи та цінності студентського самоврядування. 5. Свобода асоціацій. 	Усне опитування	Економіка, культурологія, історія	Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини
14	2	Заняття з формування нових знань	Тема 11. Дитячі й молодіжні громадські об'єднання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дитячі й молодіжні об'єднання й рухи. 2. Створення молодіжної громадської організації. 3. Молодіжні соціальні проекти. 4. Студентське самоврядування он-лайн 	Усне опитування	Економіка, культурологія, історія	<i>Декларація ООН з освіти та виховання в області прав людини /</i>
15	2	Практична робота	Практична робота №4 Організація і проведення загальноколеджівського громадського опитування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складаємо анкету щодо будь-якого запитання, що стосується життя коледжу (користування мобільними телефонами, повсякденного носіння форми, створення електронних пропусків тощо...) 2. Проводимо анкетування серед однолітків, аналізуємо і складаємо висновки. 	Перевірка звітів з ПР, контрольні запитання	Економіка, культурологія, історія, соціологія	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
16	2	Заняття з формування нових знань	Тема 12. Комунікація, інформація, медіа	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття мас-медіа(медіа). 2. Роль інформації та медіа в сучасному світі. 3. Мас-медіа, комунікація, аудиторія, медіатекст. 4. Різновиди медіа (книга, преса, фото, радіо, кіно, телебачення, Інтернет, мобільний зв'язок) та їхній розвиток. 5. Реклама. 6. Вплив мас-медіа на формування громадської думки та власної позиції людини. 	ТК№3	Економіка, культурологія, історія, соціологія	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
№ заняття	К-сть годин	Тип Заняття	Тема заняття	План заняття	Форми поточного контролю	Між предметні зв'язки	Список рекомендованої літератури

17	2	Заняття з формування нових знань	Тема 13. Медіа і демократія.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Свобода слова. 2. Обмеження свободи слова. 3. Баланс між свободою вираження поглядів та відповідальністю. 4. Свобода мас-медіа – критерій демократичності суспільства. 	Індивідуальне опитування	Економіка, культурологія, історія	<i>Декларація ООН з освіти та виховання в області прав людини /</i>
18	2	Заняття з формування нових знань	Тема 14. Свобода, етика і відповідальність	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке цензура. 2. Замовні матеріали («джинса») та їхні ознаки. 3. Суспільні медіа і їхня місія. 4. Студентські медіа 	Індивідуальне опитування	Економіка, культурологія, історія	Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини
19	2	Заняття з формування нових знань	Тема 15. Маніпулятивний вплив медіа Критичне сприйняття та протидія маніпуляціям мас-медіа	<ol style="list-style-type: none"> 1. Маніпуляції в медіапросторі. 2. Як розпізнати фейкову інформацію, пропаганду. 3. Роль медіа у провокуванні конфліктів та поширенні стереотипів. 4. Що таке «мова ворожнечі», і як її розпізнати. 5. Достовірність інформації в мас-медіа. 6. Джерела інформації. 7. Факт та судження. 8. Авторство медіа тексту 9. Стандарти подання інформації. 10. Критичний аналіз медіатекстів 	Індивідуальне опитування	Економіка, культурологія, історія, соціологія	Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини
20	2	Заняття з формування нових знань	Тема 16. Інтернет	<ol style="list-style-type: none"> 1. Приватність та конфіденційність у віртуальному світі. 2. Цифрова ідентичність. 3. Соціальні мережі. 4. Права людини в Інтернеті. 5. Безпека та етика поведінки у мережі. 6. Кіберзлочинність. 7. Особливості захисту прав дітей та молоді в Інтернеті. 	Індивідуальне опитування	Економіка, культурологія, історія, інформатика	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
№ заняття	К-сть годин	Тип Заняття	Тема заняття	План заняття	Форми поточного контролю	Між предметні зв'язки	Список рекомендованої літератури

21	2	Практична робота	Практична робота №5 Як розпізнати маніпуляцію та захиститись від неї	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що потрібно знати про інформаційні маніпуляції та інформаційну війну 2. Якими пропагандистськими прийомами маніпулюють думками людей 	Перевірка звітів з ПР, контрольні запитання Контрольна робота	Економіка, культурологія, історія	Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини
Основи економіки							
22	2	Заняття з формування нових знань	Тема 1. Соціальні цілі економіки	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економіка як сфера життя людей. 2. Економічні потреби та блага. 3. Процеси, що забезпечують задоволення потреб: виробництво, розподіл, обмін і споживання. 4. Учасники (суб'єкти) економічних відносин. 	ТК№4	Економіка	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
23	2	Заняття з формування нових знань	Тема 2. Сталий розвиток	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обмеженість ресурсів. 2. Необхідність раціонального та ефективного використання ресурсів. 3. Вплив діяльності людини на довкілля. 4. Сталий розвиток як спосіб збереження довкілля. 	Індивідуальне опитування	Економіка	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
24	2	Заняття з формування нових знань	Тема 3. Ринкова економіка	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи ринкової економіки. 2. Кругообіг в ринковій економіці. 3. Попит і пропозиція, ринкова ціна, конкуренція. 4. Функції держави в ринковій економіці. 5. Державний бюджет, податки, напрямки видатків 	Індивідуальне опитування	Економіка	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
25	2	Заняття з формування нових знань	Тема 4. Економіка домогосподарства	<ol style="list-style-type: none"> 1. Домашнє господарство як власник і споживач. 2. Поняття про раціональне споживання. 3. Права споживачів. 4. Бюджет домогосподарств: види доходів, напрямки витрат, заощадження. 	Індивідуальне опитування	Економіка. Соціально-побутова культура	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
№ заняття	К-сть годин	Тип Заняття	Тема заняття	План заняття	Форми поточного контролю	Між предметні зв'язки	Список рекомендованої літератури

26	2	Заняття з формування нових знань	Тема 5. Підприємництво	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємницька діяльність. 2. Мета і соціальна відповідальність підприємця. 3. Правовий захист бізнесу. 	Індивідуальне опитування	Економіка	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
27	2	Заняття з формування нових знань	Тема 6. Ринок праці	<ol style="list-style-type: none"> 1. Учасники ринку праці: роботодавці і наймані працівники. 2. Поняття професії, спеціальності, кваліфікації працівника. 3. Заробітна плата як дохід найманого працівника. 	Індивідуальне опитування	Економіка	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
28	2	Заняття з формування нових знань	Тема 7. Лобювання інтересів та корупція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття лобізму. 2. Сутність корупції та корупціогенних ризиків. 3. Причини та наслідки корупції в економіці та політиці. Шляхи подолання корупції. 	Індивідуальне опитування	Економіка	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
29	2	Практична робота	Практична робота №6 Як планувати і витратити родинний бюджет.	<ul style="list-style-type: none"> - Як будувати сімейний бюджет - Заощаджуємо на комунальних платежах - Боремося з шопінгоманією - Заощаджуємо на корисне і цікаве 	Індивідуальне опитування Перегляд презентацій, Перевірка звітів з ПР, контрольні запитання	Економіка, українська ділова мова	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
№ заняття	К-сть годин	Тип Заняття	Тема заняття	План заняття	Форми поточного контролю	Між предметні зв'язки	Список рекомендованої літератури
30	2	Заняття з формування нових знань	Тема 8. Інтеграція та глобалізація	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інтеграції та глобалізації. 2. Вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину. 	ТК№5	Економіка, історія	Інтернет

				3. Витоки та процес європейської інтеграції. 4. Міграційні процеси. 5. Види та форми сучасної міграції. 6. Виклики сучасного світу			Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
31	2	Заняття з формування нових знань	Тема 9. Міжнародні відносини та міжнародне право	1. Поняття міжнародних відносин. 2. Особливості міжнародного права. 3. Система безпеки. 4. Міжнародне гуманітарне право. 5. Урядові і неурядові міжнародні організації	Індивідуальне опитування	Історія	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
32	2	Заняття з формування нових знань	Тема 10. Україна – член європейського та світового співтовариства	1. Європейське і світове співробітництво. 2. Участь України в ООН, ОБСЄ, Раді Європи, СОТ тощо. 3. Європейський вибір України. 4. Угода про асоціацію Україна – ЄС.	Індивідуальне опитування	Історія	Інтернет Громадянська освіта 10 клас О.О. Гісем, О.О. Мартинюк
33	2	Практична робота	Практична робота №7 Глобальні проблеми сучасності	1. Виберіть одну глобальну проблему, опишіть її в світовому масштабі та в межах України. - Демографічна проблема - Продовольча проблема - Енергетична і сировинна проблема - Проблема миру і роззброєння - Проблема подолання відсталості країн, що розвиваються - Екологічні проблеми 2. Які проблеми не ввійшли до цього списку. Дайте коротку характеристику.	Перевірка звітів з ПР, контрольні запитання	Історія	<i>Глобальні цілі ООН.</i> UN General Assembly, Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, 21 October 2015, A/RES/70/1 /
34	2			Підсумкова контрольна робота.			
35	2			Підсумкове узагальнююче заняття			

6. Самостійна робота студента

№ п/п	К-ть годин	Тема дисципліни	Зміст самостійної роботи	Форма та способи самостійної роботи	Список рекомендованої літератури
-------	------------	-----------------	--------------------------	-------------------------------------	----------------------------------

7. Теми практичних робіт

№п/п	Теми практичних робіт	Кількість годин
1	Практична робота №1 Що означає бути українцем в часи збройної агресії проти України.	2
2	Практична робота №2 Як звертатися до Європейського Суду з прав людини.	2
3	Практична робота №3 Як поводитися в конфліктних ситуаціях.	2
4	Практична робота №4 Організація і проведення загального-леджівського громадського опитування	2
5	Практична робота №5 Як розпізнати маніпуляцію та захиститись від неї	2
6	Практична робота №6 Як планувати і витратити родинний бюджет.	2
7	Практична робота №7 Глобальні проблеми сучасності	2

8. Теми семінарських занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин

9. Самостійна робота

№п/п	Назва теми	Кількість годин

10. Індивідуальні завдання

- А) підготовка мультимедійних презентацій при вивченні окремих тем;
- Б) проведення анкетування в класних умовах;
- В) підготовка рефератів, презентацій та повідомлень.

11. Методи навчання

- А) словесні методи: розповідь-пояснення, бесіда, лекція, практична робота;
- Б) наочні методи: ілюстрація, демонстрація;
- В) практичні методи: анкетування, складання схем, твори, реферати;
- Г) творчі, проблемно-пошукові методи: метод кейсів, мозковий штурм;
- Д) дидактичні ігри;
- Е) навчальні дискусії .

12. Методи контролю

- А) Метод усного контролю: індивідуальні та фронтальні бесіди, бліц-опитування;
- Б) Метод письмового контролю: контрольні роботи;
- В) Метод машинного (програмованого) контролю: комп'ютерні програми
- Г) Метод тестового контролю.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання
I. Початковий	1	Студент може усно відтворити один-два світоглядні поняття окремої теми
	2	Студент може на рівні «так – ні» усно відтворити кілька термінів, обрати правильний варіант відповіді із двох запропонованих
	3	Студент може двома-трьома простими реченнями передати зміст частини теми, знайти відповідь на запитання у тексті підручника.
II. Середній.	4	Студент може відповісти на окреме запитання з допомогою вчителя, репродуктивно відтворити частину навчального матеріалу теми чотирма – шістьма простими реченнями, дати визначення світоглядних понять.
	5	Студент може відтворити основний зміст навчальної теми, відповідаючи на запитання вчителя; визначає окремі ознаки людино-світознавчих понять.
	6	Студент у цілому самостійно відтворює частину навчального матеріалу теми, у цілому правильно вживає світоглядні терміни, самостійно розв'язує прості завдання; може користуватись з допомогою викладача текстами першоджерел, філософськими словниками тощо.
III. Достатній	7	Студент може самостійно викласти матеріал теми, застосовуючи необхідну світоглядну термінологію, дати визначення понять, аналізувати зміст світоглядних текстів за детальним планом, може підтвердити одним – двома аргументами висловлене ним оцінювальне судження, знайти необхідну аргументацію для підтвердження своєї думки.
	8	Студент володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією; може зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію з допомогою викладача ; складати найпростіші таблиці, схеми, аналізувати текст першоджерела з допомогою викладача.
	9	Студент оперує вивченим матеріалом на рівні теми, розділ, може самостійно його відтворювати, аналізувати основні положення теми, давати відгук (рецензію) на відповідь іншого студента; самостійно розв'язувати світоглядні задачі середнього рівня складності.
IV. Високий.	10	Студент вільно викладає світоглядні питання, застосовуючи необхідну термінологію та теоретичну базу; може використовувати інформацію з додаткової літератури (використання додаткової літератури не є обов'язковою вимогою), виконувати з допомогою викладача завдання вищого рівня;самостійно складати таблиці, структурно-логічні схеми з світоглядних проблем.

11	Студент володіє глибокими і міцними знаннями, може вільно висловлювати власні судження і переконливо їх аргументувати;самостійно користується джерелами природознавчих і гуманітарних наук, міфології, релігії і філософії,усвідомлювати на їх основі свій життєвий досвід, критично ставитись до фактів реальної дійсності.
12	Студент ґрунтовно викладає світоглядні проблеми , висловлює власну позицію і переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та використовує наукові, міфологічні, релігійні та філософські джерела інформації, вміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання і вміння в практичній діяльності (участь у дискусіях,засіданнях круглих столів тощо);може самостійно перетворювати нові світоглядні положення у власні погляди на навколишній світ, на своє місце в пізнанні і перетворенні світу відповідно до власних потреб і інтересів.

Шкала оцінювання:

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
Незадовільно	<p>Студент може усно відтворити один-два юридичні терміни окремої теми.</p> <p>Студент може на рівні «так-ні» усно відтворити кілька термінів, обрати правильний варіант відповіді із двох запропонованих.</p> <p>Студент може двома-трьома простими реченнями передати зміст частини теми, знайти відповідь на запитання у тексті підручника.</p>
Задовільно	<p>Студент може відповісти на окреме запитання з допомогою викладача, відтворити частину навчального матеріалу теми чотирма-шістьма простими реченнями, дати визначення юридичного поняття.</p> <p>Студент може відтворити основний зміст навчальної теми, відповідаючи на запитання викладача; визначає окремі ознаки правових понять.</p> <p>Студент у цілому самостійно відтворює частину навчального матеріалу теми, у цілому правильно вживає юридичні терміни, самостійно розв'язує прості юридичні задачі, виконує тестові завдання першого рівня; може користуватись з допомогою викладача (зразок, пам'ятка, алгоритм) текстами законів, юридичними словниками тощо.</p>
Добре	<p>Студент може самостійно викласти матеріал теми, застосовуючи необхідну юридичну термінологію, дати визначення понять, аналізувати зміст правових документів за детальним планом, розв'язувати юридичні задачі середнього рівня складності з допомогою вчителя, може підтвердити одним-двома аргументами висловлене ним оцінювальне судження, знайти необхідні правові норми в тексті законів.</p> <p>Студент володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією; може зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію з допомогою викладача; складати найпростіші таблиці, схеми, аналізувати текст нормативно-правового акта з допомогою викладача.</p> <p>Студент оперує вивченим матеріалом на рівні теми, розділу, може самостійно його відтворювати, аналізувати положення нормативно-правових актів, дати відгук (рецензію) на відповідь іншого учня; самостійно розв'язувати юридичні задачі середнього рівня складності.</p>

Відмінно	<p>Студент вільно викладає правові питання, застосовуючи необхідну термінологію та правову базу; може використовувати інформацію з додаткової літератури (використання додаткової літератури не є обов'язковою вимогою), виконувати з допомогою викладача тестові завдання вищого рівня; самостійно складати таблиці, структурно-логічні схеми з правових питань.</p> <p>Студент володіє глибокими і міцними знаннями, може вільно висловлювати власні судження і переконливо їх аргументувати, самостійно користується джерелами права; може підготувати повідомлення; самостійно виконує тестові завдання вищого рівня та розв'язує юридичні задачі.</p> <p>Студент ґрунтовно викладає правові питання, висловлює власну позицію і переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та використовує джерела юридичної інформації, зокрема наочні, вміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання і вміння в практичній діяльності (участь у дискусіях, засіданнях круглих столів тощо); може самостійно вирішувати певні правові ситуації, застосовуючи правові знання.</p>
----------	--

14. Методичне забезпечення

- А) програмне забезпечення;
- Б) мультимедійні презентації, відео-фрагменти;
- В) дидактичні матеріали: роздатковий матеріал
- Г). Конституція України та кодекси України.

15. Рекомендована література

Базова

Офіційні документи:

- *Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини.* [укр/англ / http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali](http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali)
- *Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства і прав людини (скорочене видання)* [укр/рос/англ / http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali](http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali)
- *"Хартія для всіх" (дитяче видання "Хартії")* [укр/рос/англ / http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali](http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali)
- *Декларація ООН з освіти та виховання в області прав людини* / <http://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?OpenAgent&DS=A/RES/66/137&Lang=E>
- *Глобальні цілі ООН.* UN General Assembly, Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, 21 October 2015, A/RES/70/1 / <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Посібники Ради Європи з освіти для демократичного громадянства і прав людини (ОДГ/ОПЛ):

- "Демократичне врядування в школах" [укр/рос/англ](#) / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
- Том I з ОДГ/ОПЛ "Навчаючи демократії" [укр/рос/англ](#) / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
- Том II з ОДГ/ОПЛ "Зростаємо у демократії" [укр/рос/англ](#) / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
- Том III з ОДГ/ОПЛ "Живемо в демократії" [укр/рос/англ](#) / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
- Том IV з ОДГ/ОПЛ "Беремо участь у демократії" [укр](#) / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
- Том V з ОДГ/ОПЛ "Досліджуємо права дитини" [укр/рос](#) / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
- Том VI з ОДГ/ОПЛ "Навчання демократії" [укр](#) / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
- Освіта для демократичного громадянства : посіб. для підготов. вчителів з питань освіти для демократ. громадянства та освіти з прав людини (вдосконалена версія – вересень 2007) / [Р. Голлоб, Е. Хаддлестон, П. Крапф та ін.] ; пер. з англ. та адапт. Л. М. Ващенко ; за ред. Е. Хаддлестона ; заг. ред. укр. версії : Н. Г. Протасова. - К. : НАДУ, 2009. - 92 с. // <http://osvita.khpg.org/files/docs/1366804266.pdf>

Посібники з прав людини та активної участі для молоді:

- "Компас" [укр/рос/англ](#) / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
- "Компасіто" [укр/рос/англ](#) / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
- "Скажи своє слово" [укр/рос/англ](#) / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
- "Закладинки" [укр/англ](#) / <http://ukr.theewc.org/Content/What-we-do/Demokraticzna-shkola/Navchal-ni-materiali>
- Освіта у сфері прав людини у шкільній системі Європи, Центральної Азії та Північної Америки: збірник прикладів кращих практик (2009) – посібник, розроблений Бюро демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ спільно з Радою Європи, Управлінням <http://www.osce.org/ru/odihr/102230?download=true>
- Керівні принципи освіти в галузі прав людини для систем середньої школи (2012), розроблені Бюро демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ – доступний українською мовою онлайн за посиланням: <http://www.osce.org/odihr/93969>

Веб-сторінки міжнародних організацій, що займаються громадянською освітою та освітою у сфері прав людини:

- Рада Європи - <http://www.coe.int/en/>
- Офіс Ради Європи в Україні - <https://www.coe.int/uk/web/kyiv>
- ООН - <http://www.un.org/en/index.html>
- Офіс ООН в Україні - <http://www.un.org.ua/en/>
- ЮНЕСКО - <http://en.unesco.org/>
- ЮНІСЕФ - <https://www.unicef.org/>

- *Представництво ЮНІСЕФ в Україні* - <https://www.unicef.org/ukraine/ukr/>
- *Організація з безпеки та співробітництва у Європі (ОБСЄ)* – <http://www.osce.org/>
- *Бюро демократичних інститутів та прав людини (БДПІЛ ОБСЄ)* – <http://www.osce.org/odihr>
- *Координатор проєктів ОБСЄ в Україні* - <http://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine>
- *Європейський центр імені Вергеланда (Норвегія)* - <http://ukr.theewc.org/>
- *Amnesty International* - <https://www.amnesty.org/en/>

Amnesty International в Україні - <http://amnesty.org.ua/>